

Щифр : «ЦИФРОВІЗАЦІЯ»

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

2021

З М І С Т

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	6
1.1 Сучасний стан процесу цифровізації в освіті та навички XXI ст	6
1.2 Цифрова компетентність соціальних педагогів	10
РОЗДІЛ ІІ. ТРЕНІНГОВИЙ КУРС “ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ- СЕРВІСІВ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА”	14
2.1. Підготовчий етап: аналіз опитування соціальних педагогів	14
2.2. Проектування навчального курсу “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”	23
2.3. Апробація курсу:аналіз результатів навчання соціальних педагогів	27
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30
ДОДАТКИ	344
Додаток А. Зміст модулів курсу та приклади виконаних завдань	34
Додаток Б. Тестування	42

ВСТУП

Актуальність дослідження. Прискорення темпу розвитку сучасного суспільства та процеси глобалізації змушують освітню систему будь-якої країни миттєво реагувати на всі нововведення, що відбуваються, визначати нові цілі, перебудовувати стратегічні плани, вдосконалювати процеси викладання та навчання. Цифрові технології, з однієї сторони, покликані полегшити процес трансформації суспільства, створити комфортне середовище для реалізації програмних освітніх ідей, а з іншої - створюють нові виклики для освітян у зв'язку із необхідністю постійного оновлення професійних вмінь та навичок. У зв'язку з цим, цифрова компетентність визнана однією з восьми ключових компетентностей, які необхідно розвивати сучасній людині постійно, навіть після здобуття обов'язкової освіти, для того, щоб гнучко адаптуватися до мінливих умов навколишнього світу [1]. Сучасні науковці Морзе Н.В., Базилук О. В., Воротнікова І. П., Дементієвська Н. П., Захар О.Г. та інші розробили проєкт “Опис цифрових компетентностей педагогічних працівників”, в якому розкрили структуру та рівні цифрової компетентності [13].

Одним із важливих громадських інститутів, які зазнали такого інформаційного впливу, стала система освіти. Розвиток технологій спричиняє розробку нових інструментів навчання і робить навчальний процес більш досконалим і ефективним. Відповідно змінюються і вимоги до всіх учасників освітнього процесу. Таким чином, ми можемо говорити про необхідність наявності у сучасної людини інформаційної культури та цифрової грамотності [2]. На сьогодні зросла кількість досліджень, предметом яких є використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності (Р. Августин, В. Биков, Ю. Богач, М. Жернакова, В. Лапінський, І. Румянцева, О. Співаковський тощо).

Практично в кожному закладі освіти функціонує психологічна служба, до складу якої входить соціальний педагог та практичний психолог. Вони

покликані здійснювати психолого-педагогічний супровід навчального процесу. Отже, педагоги опиняються перед викликом пристосування до швидкозмінних вимог сучасного суспільства і потребують дедалі ширшого та складнішого набору компетентностей, ніж раніше. Зокрема, всюдисущість цифрових пристроїв та обов'язок допомогти учням правильно їх використовувати вимагає від педагогів розвитку власної цифрової компетентності. За таких умов особлива роль належить соціальним педагогам, адже це педагогічні працівники, діяльність яких спрямована на сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти. В умовах цифровізації освіти робота соціального педагога набуває нових форм завдяки використанню цифрових технологій у професійній діяльності, що потребує переосмислення процесів підготовки та підвищення кваліфікації відповідних фахівців.

Питання щодо комп'ютеризації методів психолого-педагогічних досліджень та тестів, їх обробки розглядалися в дослідженнях О. Адаменко, О. Арестової, А. Бекера, В. Бондаровської, А. Гордєєвої, О. Шмельова та інших. Особливості застосування візуалізації в освітньому процесі розглянуто в роботах Д. Безуглого, О. Кондратенко, Н. Кубрак, О. Макарової, А. Рапуто та ін. Використання можливостей хмарних сервісів у професійній діяльності соціальних педагогів розкрито у статті [14].

Однак, попри велику кількість досліджень у вказаному напрямку, проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності соціального педагога та формування цифрової компетентності саме соціальних педагогів залишається недостатньо дослідженою.

Метою роботи є проаналізувати особливості застосування цифрових технологій в роботі соціального педагога; спроектувати та реалізувати тренінговий курс “Використання інтернет-ресурсів у роботі соціального

педагога” для підвищення рівня цифрової компетентності як складової професійної компетентності.

Об'єкт дослідження – процес впровадження цифрових технологій в освітню діяльність соціального педагога.

Предмет дослідження – інтернет - сервіси як допоміжні інструменти та можливості їх використання в практичній діяльності соціальних педагогів.

Методика дослідження: аналіз і синтез - для огляду інформаційних джерел; узагальнення та систематизація педагогічного досвіду; спостереження, метод аналізу конкретної ситуації, педагогічна технологія навчання - тренінговий курс “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”.

Практичне значення одержаних результатів: матеріали проведеного дослідження будуть корисними всім соціальним педагогам, що працюють в освітній галузі; подальша розробка цього напрямку може стати стартовою для курсів підвищення кваліфікації соціальних педагогів та проведення майстер-класів, тренінгів, вебінарів.

Апробація результатів дослідження: результати дослідження були реалізовані дистанційно за участі соціальних педагогів ХХ району ХХ області. Впровадження результатів курсу здійснювалися учасниками за місцем їх професійної діяльності в закладах освіти (Акт впровадження).

Основні положення дослідження **оприлюднені у виступах**, зокрема на:

- 1) I Міжнародній науково - практичній інтернет - конференції “Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах” (Сертифікат);
- 2) засіданні районного методичного об'єднання соціальних педагогів.

Основні положення наукового дослідження **опубліковані** у Міжнародному електронному науково - практичному журналі “Way Science” 2020 р., а також подано і прийнято до друку статтю до наукового журналу “Освітологічний дискурс” 2021 р.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Сучасний стан процесу цифровізації в освіті та навички XXI століття

Цифрова трансформація – це неминучий процес, що відбувається в усьому світі. Високотехнологічні досягнення впроваджуються в наше життя нон-стоп. Відтак, педагогу необхідно вчитися постійно й паралельно з основною діяльністю. Чинниками трансформацій сучасної освітньої взаємодії є процеси глобалізації, діджиталізації й конвергенції. Значною мірою вони визначають життя сучасної особистості та суспільства XXI століття [4].

У зв'язку із цим у всіх сферах життєдіяльності людини відбуваються фундаментальні зміни. Це в першу чергу стосується нових способів створення, збереження та передачі інформації. Діджиталізація освіти сьогодні є головним трендом розвитку освіти майже в усіх країнах світ. Вона охоплює всі її рівні - від початкової освіти до вищої.

Наша країна не є виключенням. В нас інтенсивно створюються електронні підручники, в навчальних закладах з'являються інтерактивні дошки, комп'ютерні класи, підключення до Інтернету. У закладах освіти всіх рівнів впроваджується електронний документообіг тощо.

Робота в цьому напрямку відображається у державній політиці, зокрема у Законах України “Про національну програму інформатизації”, в Державній програмі “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці”. Починаючи з 2018 року МОН України взяло курс на розвиток цифрової освіти в Україні. Була розроблена Концепція реформування загальної середньої освіти, яка передбачає впровадження електронного освітнього середовища, Державна програма “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці”, Цифрова адженда України - 2020 [3].

Термін «цифровізація» (синонімом можна вважати термін «діджиталізація») з'явився у зв'язку з інтенсивним розвитком інформаційно-

комунікаційних технологій. Давоссе Клаус Шваб, називаючи першу цифрову революцію 1960-1980 років «промисловою», вважає, що її каталізатором став розвиток напівпровідникових ЕОМ, в 60-70-х - персональних комп'ютерів, в 90-х - мережі Інтернет [1].

А під цифровою трансформацією розуміємо процес діджиталізації, що спрощує доступ до інформації. Поняття «діджиталізація» науковці тлумачать як способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму з використанням цифрових технологій [4].

У даний час цифровізація швидкими темпами проникає в освіту. Wiki-словник розкриває зміст поняття «цифровізація» як «цифровий спосіб зв'язку, запису, передачі даних за допомогою цифрових пристроїв». А. Марей розглядає цифровізацію як зміну парадигми спілкування і взаємодії один з одним і соціумом. Є. Л. Вартанова, М. І. Максименко, С. С. Смирнов уточнюють зміст цього поняття - це не тільки переклад інформації в цифрову форму, а комплексне рішення інфраструктурного, управлінського, поведінкового, культурного характеру. Таким чином, можна зробити висновок про те, що розвиток інтернету і мобільних комунікацій є базовими технологіями цифровізації [1].

Цифрові технології мають свої характеристики, які представлені на Рис.1.1.

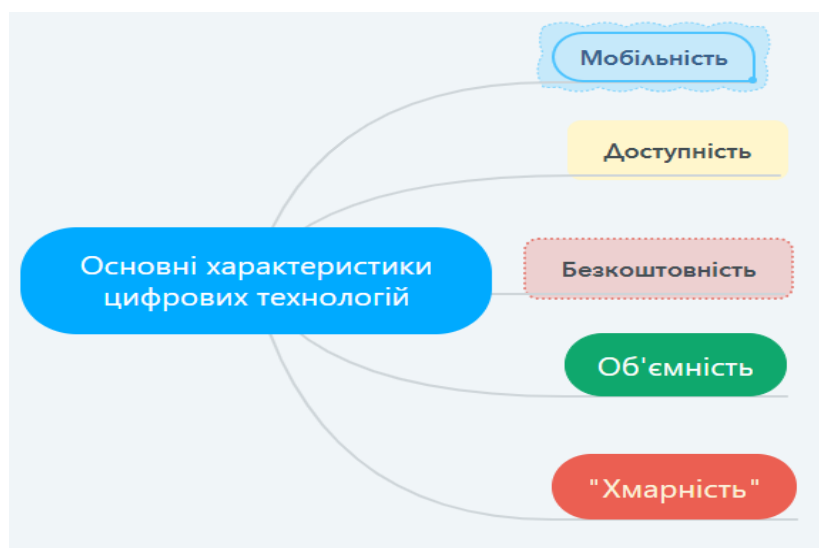

Рис.1.1. Основні характеристики цифрових технологій

Таким чином, одним з викликів діджиталізованого суспільства є готовність педагога до цифрової трансформації процесу навчання, проектування індивідуальної освітньої траєкторії та організації сучасного процесу педагогіки партнерства між учнями та вчителем, педагогами та батьками [4].

Лише за умови наявності висококваліфікованих фахівців психологічної служби у системі освіти України, які добре розуміють свою місію, глибоко усвідомлюють проблеми сучасної освіти, розмірковують над пошуком шляхів і засобів їх ефективного розв'язання та усвідомлюють свою моральну відповідальність перед майбутніми поколіннями, можна здійснити якісні та результативні реформи.

Щоб створити сприятливі умови для адаптації і соціалізації здобувачів освіти у школах працюють соціальні педагоги. Вони допомагають налаштувати позитивний мікроклімат у класах та педагогічних колективах, вирішити проблемні ситуації щодо попередження і подолання негативних явищ в сім'ї, школі та соціальному оточенні.

Соціальний педагог - це педагогічний працівник, метою діяльності якого є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти [3].

Діяльність соціального педагога регламентується низкою нормативних документів: насамперед, законами “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, а також є спеціально розроблене і затверджено МОН (від 22 травня 2018 року № 509) “Положення про психологічну службу у системі освіти України”, Лист МОНУ від 18.07.2019 року “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2019-2020 н. р.” У листі МОНУ чітко визначено основні напрями роботи соціального педагога (див. Рис.1.2)

Рис. 1.2. Основні напрями роботи соціального педагога

Тому слід зазначити, що робота соціального педагога за будь-яким напрямом стає більш ефективною завдяки використанню цифрових технологій у професійній діяльності. Для того, щоб вміти правильно та ефективно застосовувати технології потрібно володіти певними знаннями, вміннями, навичками. Тому варто детальніше звернути увагу на те, якими цифровими навичками важливо володіти соціальному педагогу у двадцять першому столітті, щоб бути справжнім професіоналом.

На початку 2000-го року понад дві тисячі різних організацій та відомих компаній світу запропонували перелік навичок, які стануть потрібними молодим людям, щоб бути успішними. Цей перелік отримав назву «Навички XXI сторіччя»:

- критичне мислення і вміння комплексно вирішувати проблемні ситуації;
- медіаграмотність та знання ІТ - технологій;
- гнучкість розуму і безперервність освіти;
- емоційний та соціальний інтелект;
- вміння керувати людьми (People management);
- навички дистанційної роботи;

- міждисциплінарність, (вміння працювати на стику різних професій).

Отже, можна беззаперечно ствердити, що світ цифрових технологій, в який ми входимо, — це не лише новий логічний етап розвитку суспільства, а й шлях до підвищення рівня та якості освіти, формування сучасних навичок та компетенцій. А кваліфікований соціальний педагог, який володіє цифровими навичками може стати справжнім експертом у своїй професійній діяльності.

1.2 Цифрова компетентність соціальних педагогів

У епоху цифрового розвитку суспільства реформування системи освіти, її цілі, організація та компоненти мають бути відповідними цьому процесу. Поява електронних освітніх ресурсів (ЕОР) як складників цифровізації, забезпечує формування певного комплексу компетентностей — знань, умінь і навичок, способів мислення, професійних і громадянських якостей, які є результатом навчання у закладі освіти. Останнім часом дослідники дійшли одностайності у визначенні терміну «компетентність у галузі інформаційних технологій». В країнах зарубіжжя уподобання одержав термін «цифрова компетентність — здатність використовувати цифрові медіа й ЕОР, розуміти і критично оцінювати різні аспекти цифрових медіа і медіа контенту, а також якість, що вказує на рівень кваліфікації практичних використання ЕОР. Відповідно українським вченим В. Биковим сформульовано визначення цього терміну: «цифрова компетентність це — знання, вміння та навички в галузі інформаційних технологій та здатність їх застосування в професійній діяльності» [1].

Відповідно до нових запитів суспільства змінюються вимоги до педагогічних кадрів, зокрема до соціальних педагогів. Вони повинні володіти професійною та цифровою компетентністю, підвищувати свій фаховий рівень та бути медіаграмотними. Тільки тоді соціальні педагоги на належному рівні зможуть виконувати свої функції.

Професійна компетентність соціального педагога - це теоретична і практична готовність спеціаліста до здійснення соціально-педагогічної діяльності, що характеризує його професіоналізм.

Цифрова компетентність передбачає впевнене та критичне використання цифрових технологій у професійній діяльності, повсякденному житті та спілкуванні. Застосування інтернет - ресурсів відкриває доступ до розробки сучасних креативних педагогічних ідей.

Отже, цифрові компетентності включають в себе вміння використовувати, фільтрувати, оцінювати, створювати, проектувати та поширювати цифрові освітні ресурси. Соціальним педагогам необхідно вміти захищати конфіденційну інформацію, цифрові дані, знати правила інтернет - безпеки, вміти ефективно працювати з різними цифровими технологіями.

Зокрема, опис цифрових компетентностей був розроблений відповідно до Концепції розвитку педагогічної освіти, Європейських рамкових документів (Dig Comp). Їх описано за 5 напрямками:

- 1) вчитель у цифровому суспільстві;
- 2) професійний розвиток;
- 3) використання цифрових ресурсів;
- 4) навчання та оцінювання учнів;
- 5) формування цифрової компетентності учнів.

Дотримуючись стандартів, визначених ЮНЕСКО, можна виокремити такі рівні цифрової компетентності соціальних педагогів (див. Рис. 1.3).

I рівень - Початківець (епізодично використовує цифрові технології у повсякденному житті та професійній діяльності).

На першому рівні соціальні педагоги набувають знання про використання технологій. Рівень набуття знань вимагає усвідомлення потенційних переваг ІКТ у навчально-виховному процесі, використання їх у подальшій професійній діяльності та для особистого професійного розвитку.

Рис. 1.3. Рівні цифрової компетентності

II рівень - Інтегратор (систематично застосовує сервіси Інтернету у професії).

На другому рівні, соціальні педагоги отримують цифрові навички, які дозволяють їм створювати навчальні середовища, вносити новизну у свою професійну діяльність, інтегрувати різні цифрові інструменти і ресурси для створення захищеного цифрового навчального середовища та для розвитку креативного мислення школярів тощо.

III рівень - Експерт (самостійно розробляє цифровий контент і впроваджує його).

На 3 рівні соціальні педагоги набувають компетентностей, які допомагають їм моделювати власний досвід на основі практики і створення власного цифрового контенту.

Сьогоднішні технічні можливості допоможуть удосконалити роботу та досягти бажаного результату. У своїй професійній діяльності соціальні педагоги повинні не тільки використовувати традиційні методи роботи, але й активно впроваджувати інноваційні методи та засоби навчання. Адже тільки при теоретичному вивченні та практичному застосуванні цифрових технологій в професійній діяльності можна підвищити свій рівень цифрової компетентності.

Цифровізація освітнього процесу призводить до змін на ринку праці, до появи нових професійних стандартів. Формуються нові навички та компетенції, змінюються потреби та запити сучасної школи, переосмислюються ролі педагогів у навчально-виховному процесі. З одного боку, цифрова освіта нівелює традиційну, успадковану з минулого, методичну основу школи, а з іншого, відкриває доступ до інформації в різних її формах та проявах. Доступність інформації потребує постійного пошуку і вибору надійного і цікавого медіаконтенту, високих швидкостей його опрацювання.

Отже, цифровізація суспільства зумовлює обов'язкову докорінну перебудову структури освіти на якісно новий рівень. Соціальний педагог зобов'язаний бути компетентним і навчитися застосовувати цифрові технологічні інструменти і практично необмежені інформаційні ресурси.

РОЗДІЛ II. ТРЕНІНГОВИЙ КУРС “ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСІВ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА”

2.1 Проектування навчального курсу “Використання інтернет - сервісів у роботі соціального педагога”

Цифрові технології не тільки полегшують доступ до інформації і відкривають нові можливості. Вони дозволяють по-новому організувати взаємодію всіх суб'єктів навчання, побудувати освітню систему так, щоб учень став рівноправним активним учасником навчально-виховного процесу.

Пошук нових форм і методів роботи соціального педагога в наш час - це явище не тільки необхідне, але й закономірне. Ефективність соціально-педагогічної діяльності залежить від умінь і навичок педагога, рівня його професіоналізму.

На допомогу приходить дистанційне навчання, яке набуло великого розвитку та поширення в умовах сьогодення. Воно допомагає всім учасникам бути включеними у процес оволодіння знаннями та практичними навичками.

Дистанційне навчання – це форма навчання, що ґрунтується на принципах відкритого навчання, широко використовує цифрові технології та комп'ютерні навчальні програми різного спрямування та створює за допомогою онлайн - ресурсів інформаційне освітнє середовище для подачі навчального матеріалу та спілкування.

До характерних рис дистанційного навчання відносять :

- гнучкість (можна вчитися у зручний час);
- модульність (поділ навчального матеріалу на окремі частини - модулі);
- охоплення одночасно великої кількості учасників;
- паралельність (можна працювати і навчатись одночасно);
- спеціалізований контроль якості освіти (використання різноманітних ресурсів для перевірки якості знань);
- технологічність (можливість використовувати нові досягнення

ІКТ).

Для вирішення нашого завдання проведено огляд та відбір інструментарію та вибрана платформа для навчання. Було створено навчальний курс “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”, який реалізовано через один із додатків Google - Classroom (див. Рис. 2.1) .

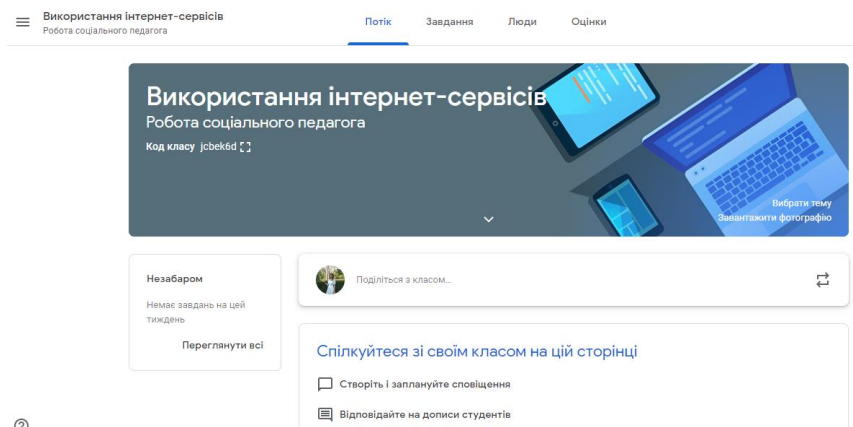

Рис. 2.1. Створений клас

Google Classroom – це безкоштовний освітній онлайн-інструмент, який дозволяє організовувати навчальний процес у віртуальному просторі. У цьому сервісі можна створювати навчальні курси; ділитися освітніми матеріалами: відео-, аудіо- та теоретичним матеріалом; створювати завдання; перевіряти рівень засвоєння знань і відслідковувати прогрес успішності кожного учасника [31].

Переваги Google Класу:

- 1) Безкоштовність.
- 2) Доступність зі смартфонів, планшетів (додатки на Google Play та на Apps)
- 3) Кількість учнів одного заняття може досягати близько 200 осіб, а викладачів – 20 осіб.
- 4) Кожен може переглядати завдання, залишати коментарі та ставити запитання.
- 5) Платформа взаємно інтегрована з «Google Диском» (Google Docs), «Google Календарем», «Google Формами» і Gmail-поштою. Усі матеріали

зберігаються на «Google Диску».

6) Для незрячих та інших людей з вадами зору передбачені програми голосового читання усього контенту, розміщеного будь-ким у Google Classroom [31].

Створений навчальний курс “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога” складається з 4 модулів, структура яких представлена на ментальній мапі (див. Рис. 2.2).

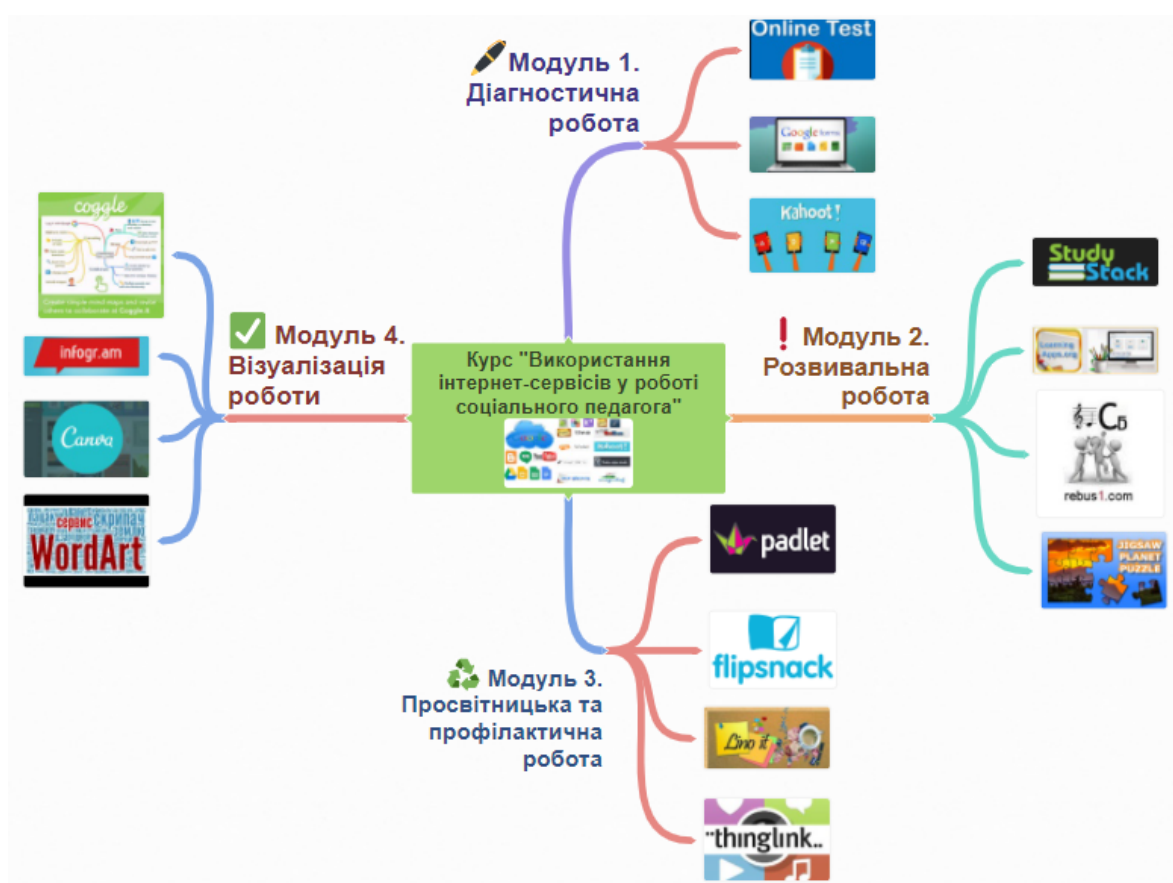

Рис. 2.2 Структура тренінгового курсу “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”

Перший модуль курсу присвячений діагностичній роботі, яка займає значну частину робочого часу соціального педагога, так як потрібно в обмежений проміжок часу провести, опрацювати та проаналізувати результати тестів, анкет, опитувань, спостережень. Проведення діагностичних методик є досить громіздкою процедурою, яка включає в себе і ризики людського

фактору, тобто існує небезпека в неточності даних, неправильному підрахунку балів, помилковому заповненні бланків. Тому використання цифрових технологій у даному напрямку роботи є доцільним та ефективним.

У цьому модулі будуть розглядатися такі ресурси: Google форми (<https://docs.google.com/forms>), Online Test Pad (<https://onlinetestpad.com/ua>) та Kahoot (<https://kahoot.com>).

Google форма - це додаток Google, за допомогою якого можна легко і швидко створювати форми для опитування, анкетування, тестування, зворотнього зв'язку тощо. Кожна форма являє собою веб-сторінку, на якій розміщується анкета чи квіз. Цей сервіс має ряд переваг: безкоштовність, простота у використанні, мобільність, можливість вбудовування форми в сайт чи блог, надійність та автоматизованість тощо. За допомогою цього сервісу соціальні педагоги зможуть швидко провести опитування чи тестування. Результати можна переглянути в діаграмах чи google-таблицях, що дуже зручно і читабельно.

Online Test Pad - безкоштовний універсальний конструктор, в якому можна створювати тести різного типу (психологічні, особистісні, прості освітні тести), що є важливим для соціального педагога. Він має український інтерфейс, інтерактивність, можливість використання зображень, відео, символів. Його особливістю є можливість створювати психологічні та особистісні тести, проведення яких є невід'ємною частиною роботи соціального педагога.

Kahoot - безкоштовний англomовний мобільний додаток для створення опитувань, вікторин, тестів, зворотного зв'язку. Інтуїтивно простий і зрозумілий для застосування, надає можливість обрати мову для введення запитань, в т. ч. і українську, має доступ до вже створених вікторин чи опитувань, є можливість копіювати та редагувати тести. Робота із цим сервісом зводиться до цікавої гри в реальному часі, але можна і призначати гру на певний період.

В другому модулі курсу “Розвивальна робота” розглядаються інтернет-сервіси, які варто застосовувати у цьому напрямку роботи. Так, при корекції пізнавальної сфери учнів виконання комп'ютерних розвиваючих завдань і використання розвиваючих комп'ютерних ігор виявляються незамінними. Таких ігор є дуже багато у вільному користуванні: пазли, кросворди, ребуси, знайди відмінності, виявити зайве тощо.

У цьому модулі ми ще раз хочемо повернутися до сервісу **Online Test Pad**. Цей універсальний конструктор надає можливість створювати різноманітні цифрові завдання: кросворди, сканворди, діалогові тренажери, загадки тощо. Його зручність полягає в тому, що соціальний педагог, який займається з дитиною може створювати індивідуальні завдання для неї. Це допомагає по чергово розвивати необхідні якості особистості.

Сервіс **Study Stack** (<https://www.studystack.com/>) - це онлайн-додаток, що призначений для створення флеш-карток, які є цікавим засобом тренування пам'яті. А також в цьому сервісі автоматично створюються різні види завдань (при одноразовому введенні запитань): кросворд, вікторина, тест, таблиця, гра тощо. Це дуже зручно і економно, ми одразу можемо використати матеріал в різних класах, не повторюючись з формою проведення.

Інтернет-ресурс **LearningApps** (<https://learningapps.org>) - це зручний, простий у застосуванні онлайн-сервіс для створення інтерактивних вправ. Його використання сприятиме кращому сприйманню матеріалу, підвищенню пізнавального інтересу, формуванню вмінь як самостійної, так і спільної роботи тощо. Перевагами використання LearningApps є економія часу, розвиток логічного мислення, уваги, пам'яті, можливість не тільки створювати різноманітні вправи, але й використовувати вже наявні, копіювати вправи інших користувачів. Це один із ефективних методів організації активної групової та індивідуальної роботи[23].

Jigsawplanet (<https://www.jigsawplanet.com/>) та **Rebus1** (<http://rebus1.com>) - ці сервіси як найкраще підійдуть для розвиткових завдань соціального педагога. Створювати їх дуже легко і просто.

Пазли – це цікава розвиваюча і повчальна гра, яка вимагає посидючості, акуратності, терпіння і уважності. Збираючи картину, дитина пізнає зв'язки між частиною і цілим, розвиває логічне мислення і дрібну моторику рук, просторову уяву і здатність повертати картинку в думках тощо[24].

Ребуси також дуже корисні для розвитку пізнавальних процесів особистості. Вони користуються популярністю у різних вікових категоріях населення. Ребус являє собою загадку, що складається із зображень предметів у поєднанні з літерними композиціями та іншими знаками, співзвучних із словами або частинами слів розгадки. Кілька ребусів можуть бути поєднані в одному малюнку або у вигляді певної послідовності малюнків, утворюючи фразу чи речення.

Отже, в інтернет-просторі існує дуже багато різних сервісів для того, щоб полегшити і підвищити ефективність розвивальної роботи соціального педагога.

З модуль тренінгового курсу “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога” присвячено просвітницькій та профілактичній роботі соціального педагога. Ці два напрями тісно пов'язані між собою, тому логічно їх розглядати разом. Вони передбачають роботу як з учнями, так і з батьками та педагогами. Для виконання такої роботи потрібно витратити багато часу на підготовку, пошук матеріалів, створення конспектів і т. д. На допомогу нам можуть прийти інтернет-ресурси, які стануть корисними в роботі та нададуть нашим заходам новизни та інтерактивності. Тому пропонуємо до апробації такі сервіси: електронні дошки Padlet, Linoit, мультимедійні плакати Thinglink, електронні книги Flipsnack.

Найбільш зручним, легким і безкоштовним інструментом для організації просвітницької та профілактичної роботи учасників освітнього процесу з різним контентом у визначеному віртуальному просторі є мережевий сервіс **Padlet** (<https://uk.padlet.com/>). У ньому можна поєднати текст, зображення, відео, аудіо в інтерактивний формат. Ще однією особливістю є те, що він чудово підходить для групової роботи [16].

Дещо подібним до попереднього ресурсу є додаток **Linoit** (<https://en.linoit.com/>). Це універсальний сервіс для роботи з нотатками-стікерами. Створені стікери можна переміщувати, повертати та фіксувати їх положення. Є наявність інструментів для додавання дати, редагування й видалення постів. У кожного стікера є номер. Увесь матеріал розміщено на одній сторінці. Є можливість створювати групи, переглядати дошки інших користувачів [27].

Останнім часом серед соціальних педагогів став популярним електронний освітній засіб нового типу, який забезпечує високий рівень залучення інформаційних каналів сприйняття наочності у навчальному процесі, – це інтерактивний плакат **Thinglink** [16] (<https://www.thinglink.com/>).

У цифрових освітніх ресурсах цього типу інформація представляється не відразу, вона "розгортається" залежно від дій користувача, який керує нею за допомогою відповідних кнопок. Інтерактивний плакат за своєю суттю – це інтерактивний засіб надання інформації, засіб демонстрації освітнього матеріалу, засіб за допомогою якого можна варіювати занурення у тему [16].

Плакат являє собою полотно з мітками. При розкритті міток з'являється необхідна нам інформація (тест, зображення чи відео). Таким чином можна підвищити інтерес до теми, оскільки учень бачить незвичайний спосіб подання матеріалу, а також існує можливість повторити цей матеріал, повернувшись до нього за посиланням чи перейшовши на сайт (блог) педагога. Адже інтерактивний плакат легко вбудовується в сайт чи блог [25].

Цікавим та новим є сервіс для створення електронної книги **Flipsnack** (<https://www.flipsnack.com/>). Це ресурс, за допомогою якого можна швидко створити електронну книгу і опублікувати її на сайті чи форумі, дозволяє конвертувати книгу у PDF-формат. Це чудовий засіб для профілактичної та просвітницької роботи соціальних педагогів. Даний ресурс допоможе створити тематичні онлайн – виставки, збірки проведених заходів, фотоальбоми і т. д.

У цьому сервісі є багато шаблонів, які можна використовувати для створення своїх контентів. Інтерфейс програми є англomовний, але інтуїтивно зрозумілий. В ньому можна додавати як текст, так і зображення, посилання на відео, що дуже зручно. Контент відображається у вигляді книжки з обкладинкою, зі сторінками, які перегортаються та зручною навігацією. Єдиним недоліком цього сервісу є обмеженість у безплатній версії для публікації і наявність водяного знаку.

Отже, запропоновані сервіси допомагають ефективніше організувати профілактичну та просвітницьку роботу соціального педагога, підвищують інтерактивність проведення занять, а також у доступній формі дозволяють пояснити та візуалізувати інформацію. Такі цифрові технології гармонійно доповнюють традиційні методи роботи і підвищують продуктивність.

У четвертому модулі дистанційного курсу “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога” активна увага приділяється візуалізації роботи.

Важливою частиною роботи соціального педагога є демонстрація результатів. Раніше її зображали за допомогою плакатів, малюнків, стендів тощо. В умовах сучасного розвитку цифрових технологій стає можливим візуалізувати інформацію за допомогою інтернет-ресурсів. Особливо їх слід застосовувати при підведенні підсумків діагностичної роботи, для опису структури заняття чи заходу, для створення плакатів та постерів, а також для підсилення візуальної інформації.

Першим для ознайомлення є інтернет-сервіс **Infogr.am** (<https://infogram.com/>). Це інструмент, який найбільше підходить для створення схем, графіків і карт. Чудово підійде для візуалізації результатів діагностики, опитувань та ін. У цьому сервісі є широкий вибір шаблонів, на основі яких соціальний педагог може створити потрібну йому інфографіку. Інтерфейс програми досить простий і зрозумілий, є можливість завантажувати свої зображення та іконки.

Ще одним цікавим інструментом для роботи соціальних педагогів є **Canva** (<https://www.canva.com/>). Це платформа графічного дизайну, яка дозволяє користувачам створювати візуальний контент. Він доступний в Інтернеті та на мобільному пристрої та інтегрує мільйони зображень, шрифтів, ілюстрацій.

Для соціальних педагогів він цікавий тим, що даний сервіс дає дуже багато різних можливостей для візуалізації роботи. Це: плакати, презентації, звіти, таблиці, брошури, інфографіки, плани занять, мапи думок та багато іншого. В ньому дуже зручно і швидко створювати все те, що необхідно для роботи. В наявності є дуже багато різних шаблонів, але є можливість також створювати власний неповторний дизайн.

З розвитком цифрових технологій соціальні педагоги не можуть ніяк обійтися без сервісів, що дозволяють створювати ментальні мапи або як ще їх називають “інтелект-карти”. Це універсальний спосіб організації інформації, адаптований для максимально продуктивного сприйняття мозком. Технологія вчить мислити у новій площині, залучаючи до активної роботи обидві півкулі мозку [34]. Для соціальних педагогів це чудовий спосіб продемонструвати хід заняття, роботу за певними напрямками, виконання програми, створення візуальних звітів для педради чи виступу перед батьками.

В курсі запропоновано сервіс **Coggle** (<https://coggle.it/>). Це безкоштовний веб-додаток, який створює ієрархічно структуровані документи, як гілля дерева. В ньому є можливість вставляти зображення, посилання, що дуже зручно при проведенні виступів. Це сервіс, в якому можна структурувати інформацію і логічно її подавати.

І на завершення навчання учасникам пропонується ще один цікавий і дуже легкий у використанні ресурс - **Wordart** (<https://wordart.com/>) – це багатофункціональний англomовний сервіс для створення хмар слів. З його допомогою можна створювати яскраві хмари різної форми і кольору. Однак недоліком цієї програми є певне спотворення шрифтів при відображенні кирилиці.

Хмара слів (хмара тегів, або зважений список) - це візуальне відтворення списку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні. За допомогою хмар слів можна візуалізувати матеріал з теми у більш наочний спосіб [21].

Для соціальних педагогів хмари слів можна використовувати для того, щоб:

- візуалізувати заняття, основні його поняття;
- зашифрувати певну інформацію, яку діти мають відгадати;
- створити словникову “хмару” термінів;
- скласти розповідь за ключовими словами;
- створити цікаву головоломку.

Це тільки деякі варіанти використання "хмар слів". Кожен соціальний педагог може додати до свого арсеналу вправ найрізноманітніші ідеї, все обмежується тільки фантазією.

2.2. Підготовчий етап: аналіз опитування соціальних педагогів

Сучасний етап розвитку освіти характеризується масовим використанням цифрових технологій. Сьогодні у навчальному процесі школярі широко використовують різноманітні технічні засоби та прийоми інформаційної підтримки. Однак досить часто, працюючи з такими пристроями, вони розважаються, “блукають” мережею, шукають інформацію для списування, відвідують сайти з сумнівним контентом [20]. На сьогодні існує чимало цифрових технологій, використання яких дає змогу соціальному педагогу вирішувати різноманітні освітні завдання. Для їх ефективного використання педагог повинен працювати над самовдосконаленням, підвищенням фахової майстерності тощо. Проблема самоосвіти педагога стала особливо актуальною в умовах модернізованого цифрового суспільства, де уміння знайти інформацію та працювати з нею є ключовими компетентностями [20]. Опанувати новими вміннями та навичками нам допомагають різноманітні курси та навчальні

програми. Особливо поширеними в сучасних умовах розвитку суспільства стали дистанційні курси на різних платформах, мережеві педагогічні спільноти, Інтернет-конференції, форуми, проектні технології.

В процесі роботи над дослідженням було складено та проведено моніторингове опитування з метою вивчення цифрової грамотності соціальних педагогів. Для цього було проведено анонімне опитування за допомогою Google-форми (<http://surl.li/hads>). В опитуванні взяло участь 26 респондентів з 31, що складає 83,9% від загальної кількості соціальних педагогів району. Отже, результати опитування можна вважати репрезентативними і валідними.

Вік опитаних коливається від 23 до 45 років, а педагогічний стаж - від 2 до 22 років. 38,5% респондентів працюють у сільських школах, решта у міських.

Учасникам опитування було запропоновано продовжити речення, добираючи відповідні варіанти тих цифрових технологій, якими вони користуються у своїй професії (див. Рис. 2. 3).

Як бачимо, найбільше використовуються учнівські смартфони та планшети (84,6%), рідше комп'ютери та проектори (73,1%), інтерактивні дошки (46,2%) і найменше комп'ютерні класи (38,5%). З даних результатів зрозуміло, що використання телефонів є найзручнішим засобом для інтерактивної роботи соціального педагога з класом, але й тут виникає проблема в тому, що не всі учні забезпечені смартфонами, не у всіх є мобільний інтернет.

У професійній діяльності Ви використовуєте

26 відповідей

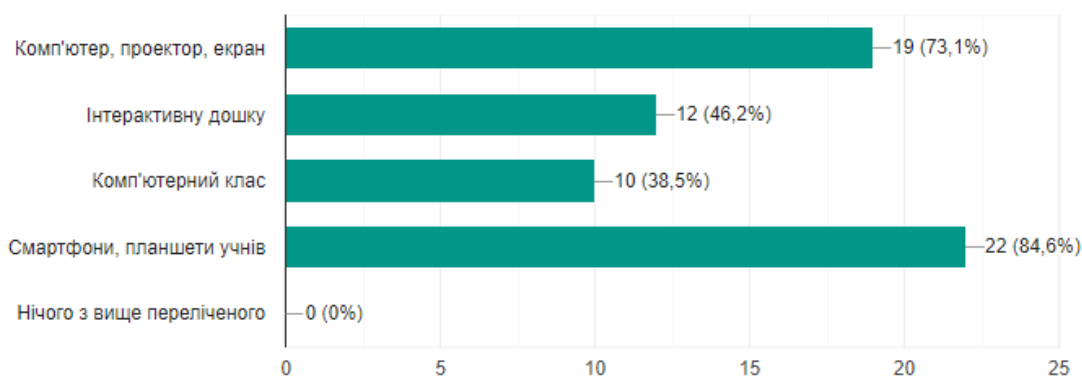

Рис. 2. 3. Інфографіка результату

Ці фактори негативно впливають на самооцінку дітей, їм не комфортно знаходитися в тому середовищі, де вони чимось відрізняються від інших (в нашому випадку це майновий статус). Оптимальними будуть ті варіанти, в яких всі учні будуть мати однаковий доступ до потрібних ресурсів.

На запитання “Як ви оцінюєте свій рівень цифрової компетентності?” ми отримали такі результати (див. Рис. 2.4). Бачимо, що 46,2% респондентів вважають себе “Інтеграторами”, тобто системно використовують цифрові інструменти у своїй професійній діяльності, 42,3% мають рівень “Початківця” і тільки 11,5% - “Експерти”, які можуть самостійно створювати цифровий контент та використовувати його у роботі. Позитивним є те, що жоден соціальний педагог не обрав відповідь “Не володію зовсім”.

Як ви оцінюєте свій рівень цифрової компетентності?

26 відповідей

Рис. 2.4. Діаграма відповіді на запитання

Для спілкування з учнями та батьками соціальні педагоги використовують різні соціальні мережі та месенджери (84,6%), а решта веде комунікацію тільки в межах навчального закладу.

На запитання “Чи маєте власний блог або сайт? ” педагоги відповіли наступним чином (Див. рис. 2.5).

На жаль, згідно з результатами бачимо, що 53,8% респондентів відповіли, що не мають власних блогів чи сайтів. З одного боку це може свідчити про їх цифрову необізнаність, але з іншого - це не є обов'язковою частиною професійної діяльності. Тому однозначного висновку зробити не можна.

Можливо соціальні педагоги могли б створити сайт чи блог, але немає нагальної потреби в цьому.

Чи маєте власний блог чи сайт?

26 відповідей

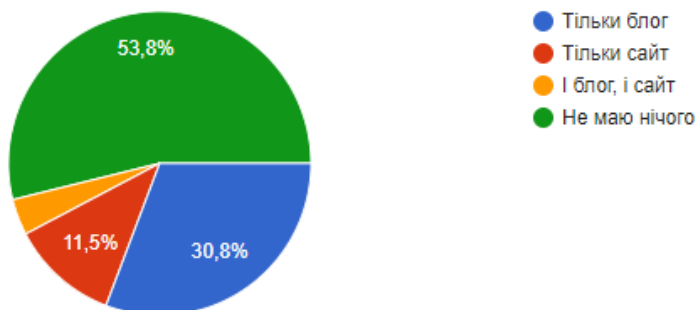

Рис. 2.5. Діаграма відповідей

Щодо сервісів, з якими знайомі респонденти і які використовують зокрема у діагностичній роботі, то побачимо наступну картину (див. Рис. 2.6).

Отримані результати є не дуже позитивними, оскільки можна зробити висновок, що соціальні педагоги недостатньо обізнані із використанням онлайн-ресурсів у своїй професійній діяльності. Здебільшого вони опановують якийсь один сервіс і постійно ним користуються, не знаючи про те, що є багато різних варіантів, які будуть корисні в роботі.

Чи використовуєте якісь інтернет-сервіси у діагностичній роботі? Якщо так, то які?

26 відповідей

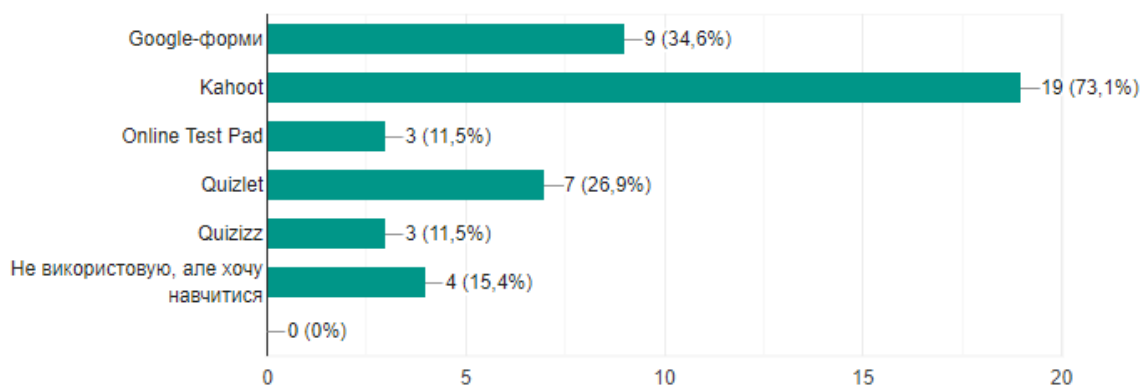

Рис. 2.6. Інфографіка відповіді

Що ж стосується створення різного контенту, то тут ситуація не краща. тільки 37% опитаних вміють самостійно створити звичайну презентацію та змонтувати відео, 25,9% - тільки презентацію, а 3,7% - тільки відео. Решту (33,3%) не вміє нічого, але хоче навчитися. Тішить те, що все-таки дорослі люди хочуть чогось навчитися. Вони розуміють, що прогрес йде вперед і потрібно працювати над самовдосконаленням та підвищенням свого професійного та цифрового рівня.

На запитання “Чи хотіли б дізнатися про інтернет - сервіси і навчитися їх застосовувати у своїй професійній діяльності?”, понад 95% опитаних соціальних педагогів хотіли б більше дізнатися про інтернет-сервіси, які можна використовувати у роботі. І, звичайно, навчитися їх застосовувати у своїй професійній діяльності.

Підводячи підсумок проведеного опитування, велике занепокоєння викликає той факт, що більшість соціальних педагогів не вміють правильно використовувати наявні інтернет-ресурси у своїй роботі. Враховуючи вищенаведені факти виникає потреба у підвищенні цифрової компетентності соціальних педагогів. Наявні курси підвищення кваліфікації не акцентують свою увагу на даних питаннях, самі ж педагоги не вміють правильно організувати самоосвіту. Тому доцільною є розробка навчального курсу з підвищення рівня цифрової компетентності соціальних педагогів.

2.3. Апробація курсу: аналіз результатів навчання соціальних педагогів

З метою удосконалення практичних цифрових навичок роботи в процесі дослідження було реалізовано дистанційний курс “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”. Даний курс створений для навчання соціальних педагогів, які бажають ознайомитися із цікавими практичними ресурсами мережі Інтернет та навчитись їх застосовувати у своїй професійній діяльності.

Учасниками стали соціальні педагоги різного віку та з різним педагогічним стажем. Реалізація курсу проходила через один із додатків Google

- Classroom. Він став чудовою платформою для навчання, в якій можна було реалізувати всі поставлені завдання: подавати навчальний матеріал у різних формах: текст, аудіо-, відеоконтент; проводити опитування та тестування; обговорювати в коментарях проблемні ситуації; писати приватні коментарі; оцінювати роботи учасників; організувати спільну роботу учасників; підтримувати зворотній зв'язок.

Для того, щоб можна було залучити учасників до класу, при проведенні опитування збирались електронні адреси соціальних педагогів району, потім на електронні скриньки надсилалися листи з чіткими інструкціями та посиланням на приєднання до класу. Таким чином формувалась група, яка налічувала 26 учасників.

Дистанційний курс Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога” включав у себе 4 модулі і тривав 4 тижні. На вивчення та опрацювання кожного модулю відводився 1 тиждень. Завдання подавалися порційно (через день), щоб учасники могли їх опрацювати. Практичні завдання у всіх модулях стосувались безпосередньої роботи соціального педагога, основних напрямків його діяльності. Зміст модулів курсу та зразки виконаних завдань див. Додаток А. Після завершення кожного модулю проводилось тестування учасників щодо пройденого матеріалу (Додаток Б), а також проводилось обговорення щодо доцільності вивчення даних ресурсів, проблем, які виникали в процесі виконання практичних завдань та пропозицій щодо подальших дій у процесі навчання.

В загальних обговореннях було відзначено, що всі сервіси є досить цікавими та корисними. Їх можна використовувати у різних видах роботи, не обов'язково в тому порядку, в якому було запропоновано в курсі. Ці ресурси є багатофункціональними і продуктивно впливають на результативність роботи соціального педагога. Також було зауважено, що для роботи в деяких сервісах потрібно було виділити більше часу, особливо тих, що є англomовними. Загалом всі учасники були задоволені участю у тренінговому курсі і з вдячністю зазначали, що отримали багато корисної інформації.

ВИСНОВКИ

Попри велику кількість досліджень, проблема використання інформаційно- комунікаційних технологій у професійній діяльності соціального педагога та формування цифрової компетентності саме соціальних педагогів залишається недостатньо дослідженою.

З отриманих результатів опитування бачимо, що соціальні педагоги зацікавлені у вивченні нових сервісів та відкриті до вдосконалення, а для цього потребують надання методичної допомоги у підвищенні рівня цифрової компетентності.

Розроблено тренінговий курс “Використання інтернет-сервісів у роботі соціального педагога”, метою якого є ознайомлення соціальних педагогів із цифровими інструментами, які можна використовувати у професійній діяльності.

Соціальні педагоги, які взяли участь у тренінговому курсі, навчилися використовувати інтернет-сервіси та створювати власні розробки, відчули себе більш конкурентними, затребуваними та впевненішими у своїх силах. Про це свідчить вихідне опитування учасників, за результатами якого, 91% опитаних вказали, що після проходження курсу вони навчилися самостійно створювати цифровий контент та практично його застосовувати в роботі (при вхідному опитуванні був показник 11,5%).

Загалом реалізація дистанційного курсу була успішною, досягнута основна мета курсу та виконані всі поставлені завдання. Таким чином, можна сказати, що наше дослідження є завершеним. Слід зазначити, що проведене дослідження не розкриває всіх аспектів даної тематики. Оскільки не було задіяно всі напрямки роботи соціального педагога і не опрацьовано ще досить багато ресурсів, які існують в Інтернет -просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карюк Є. О. Цифровізація як актуальний тренд шкільної географічної освіти. URL: <https://cutt.ly/wybPUg9>.
2. Жерновникова О. А. Діджиталізація в освіті. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10 квітня 2018 р.). Х., 2018. С. 88-90.
3. Додаток до Листа МОНУ від 18.07.2019р. «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби в системі освіти на 2019/2020 н.р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2019/07/19-462-list-na-oblasti.pdf>
4. Фамілярська Л. Л. Діджиталізація процесу педагогіки партнерства в умовах нової української школи. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=152>
5. Навички XXI ст. URL: https://novoshkola.com.ua/21st_century_skills1
6. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти. URL: <https://cutt.ly/2yKwiWh>
7. Дистанційне та змішане навчання інформатики. URL: <http://dystosvita.blogspot.com/2018/01/2018.html>
8. Морзе Н. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проект) / Н. Морзе, О. Базелюк, І. Воротникова, Н. Дементієвська, О. Захар, Т. Нанаєва, О. Пасічник, Л. Чернікова // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2019. - С.1-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oooemu_2019_spetsvip
9. Лелюк С.П., Боженова В.Ю. Використання можливостей хмарних сервісів у професійній діяльності соціального педагога. URL: https://informatika.udpu.edu.ua/?page_id=2781.

10. Власій О.О., Дудка О.М. Шляхи формування інформаційно-цифрової компетентності учасників освітнього процесу // Електронне наукове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету". Київ. 2019. Спецвипуск «Нові педагогічні підходи в STEAM освіті». С.375-382. URL: <https://cutt.ly/8yKwaFf>

11. Хміль Н.А., Крецу Л.А. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності соціального педагога. URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer26/867.pdf>.

12. Аман І.С. Інтернет-сервіс мультимедійних дидактичних вправ LearningApps. URL: <http://internet-servisi.blogspot.com/p/learning-apps.html>.

13. Розвадовська Т. Просвітницька робота соціального педагога як важлива фахова складова / Тетяна Розвадовська // Наукові записки УКУ. - 2017. - Ч. 9: Педагогіка. Психологія, вип. 2. - С. 161-168

14. Фесун С. Є. Профілактична діяльність соціального педагога в навчальному закладі (з досвіду роботи). URL: <https://cutt.ly/fyKwsXw>

15. Технології профілактичної роботи соціального педагога в школі. URL: <https://www.slideshare.net/andriy1991/ss-74540230>

16. Морквян І. В., Хміль Н. А. Методика використання віртуальної інтерактивної дошки Padlet в освітньому процесі. URL: http://osnova.com.ua/items/item-november-2016/index_2.html

17. Інтерактивні плакати в сервісі Thinglink. URL: <https://cutt.ly/SyKwgfa>

18. Аман І.С., Литвиненко О.В. Інтернет-сервіси в освітньому просторі. Випуск 2: методичний посібник/ І.С. Аман, О.В.Литвиненко. – Кропивницький: КЗ «Кіровоградський ОППО імені Василя Сухомлинського», 2017. – 60 с.

19. Реалізація діагностичного напрямку в роботі практичного психолога закладу освіти шляхом упровадження автоматизованої інформаційної системи «Я-Психолог» / укладачі: В.В.Соценко, О.Г.Лісниченко, А.Л.Мартиненко – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. – 28 с.

20. Нечипоренко Н. В. Інформаційні технології в освіті. Методичні рекомендації. - Умань, 2013. - 78 с.
21. Пархоменко О. В. Створюємо хмарки слів: теорія + відео уроки.
URL : <http://oksanaparkhomenko.blogspot.com/p/blog-page.html>
22. Вембер В.П.Інформатизація освіти та проблеми впровадження педагогічних програмних засобів у навчальний процес. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
23. LearningApps.org – онлайн сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи. URL: <http://blog.chem-bio.com.ua/learningapps-org>
24. Чим корисні пазли для дітей. URL: <https://www.unian.ua/health/country/349058-chim-korisni-pazli-dlya-ditey.html>
25. Інтерактивний плакат- електронний освітній засіб нового типу.
URL: <http://surl.li/hkpx>
26. Радченко Ю.Л. Особливості використання сучасних інформаційних технологій в професійній підготовці майбутніх учителів в умовах коледжу : метод. рекомендації / Юлія Радченко, 2012. – 48 с.
27. Огляд віртуальних інтерактивних дощок. URL: http://osnova.com.ua/items/item-october-2016/index_2.html
28. Бербенюк І. О. Діджиталізація освіти - компетенції XXI століття.
URL: <https://vseosvita.ua/library/didzitalizacia-osviti-kompetencii-hhi-stolitta-172970.html>
29. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Навчальний посібник. URL: https://nmetau.edu.ua/file/ikt_tutor.pdf
30. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. – Рівне : РОППО, 2015. – 85 с.
31. Путівник по Google Classroom: як організувати навчальний процес у віртуальному просторі. URL: <https://cutt.ly/9g0CY6R>

32. М. В. Швардак. Проблемне навчання в умовах сучасної школи// Фізико-математична освіта: науковий журнал. - 2017. - Випуск 1(11). - С.124. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/146508341.pdf>

33. Інформаційно - комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі/ С. Дишлева. URL: <http://osvita.ua/school/technol/6804>

34. 9 прийомів візуалізації для використання на уроці. URL: <https://naurok.com.ua/post/9-priyomiv-vizualizaci-dlya-vikoristannya-na-uroci>

ДОДАТКИ

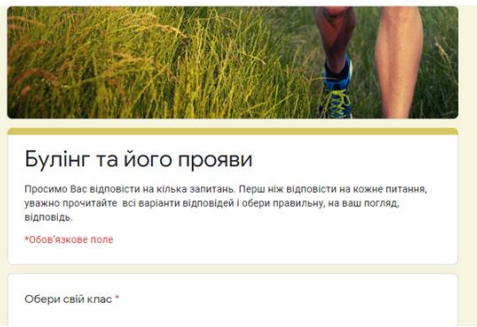
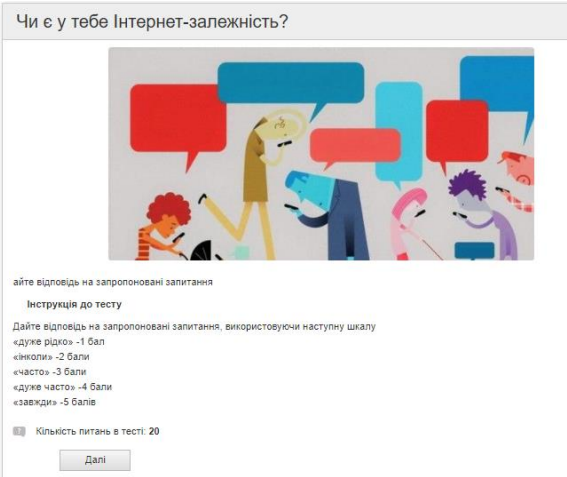
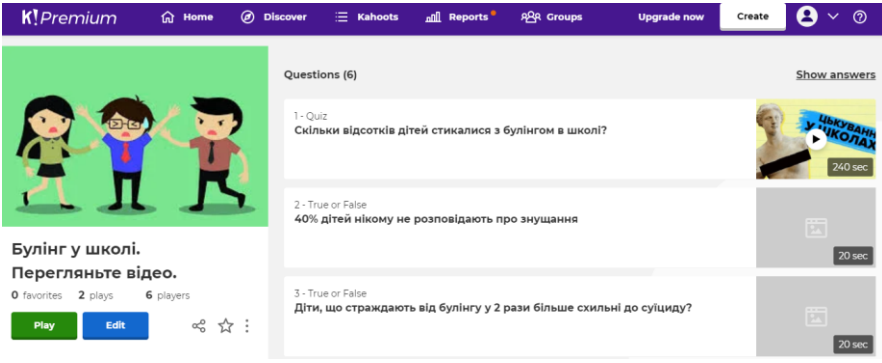
Додаток А

Зміст модулів курсу та приклади виконаних завдань

1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1.1. Google форми для діагностичної роботи	2.1. Логічні завдання в OnlineTestPad.	3.1. Віртуальні дошки Padlet та Lino.it	4.1. Створення інфографіки в сервісі Infogr.am
1.2. Сервіс Online Test Pad. Створення тесту (опитування).	2.2. Робота із сервісом Study Stack.	3.2. Інтерактивний плакат Thinglink.	4.2. Ментальні карти Cooogle
1.3. Kahoot - чудовий мобільний додаток і помічник для соціальних педагогів.	2.3. Розвиткові вправи в LearningApps	3.3. Електронні книги Flipsnack.	4.3. Canva - платформа графічного дизайну.
	2.4. Цікаві сервіси для роботи: ребуси та пазли.		4.4. Створення хмар слів з Wordart

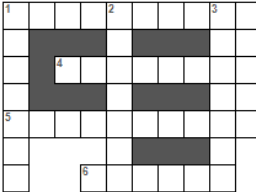
Продовження додатка А

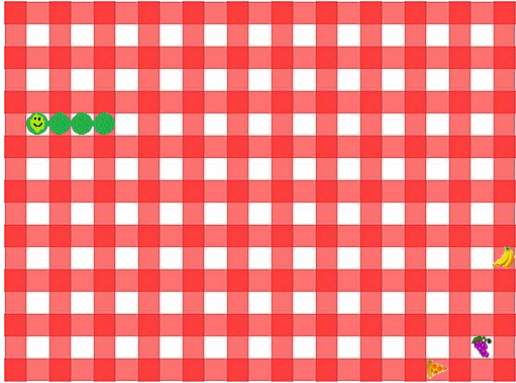
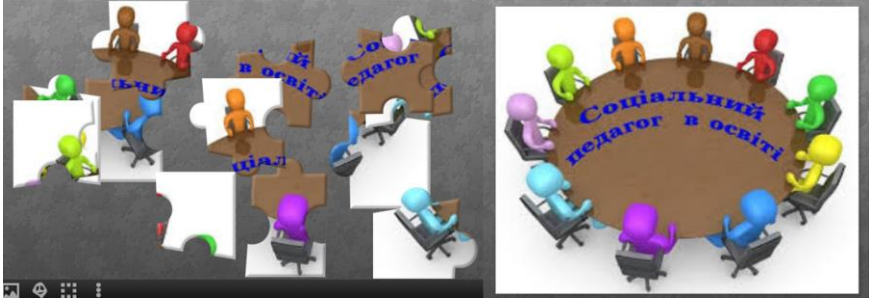
Приклади виконаних завдань Модуля 1 “Застосування інтернет-сервісів у діагностичній роботі соціального педагога”

Google форми https://docs.google.com/forms	 Булінг та його прояви Просимо Вас відповісти на кілька запитань. Перш ніж відповісти на кожне питання, уважно прочитайте всі варіанти відповідей і оберіть правильну, на ваш погляд, відповідь. *Обов'язкове поле Обері свій клас *
Online Test Pad https://onlinetestpad.com/ua	 Чи є у тебе Інтернет-залежність? айте відповідь на запропоновані запитання Інструкція до тесту Дайте відповідь на запропоновані запитання, використовуючи наступну шкалу «дуже рідко» -1 бал «іноді» -2 бали «часто» -3 бали «дуже часто» -4 бали «завжди» -5 балів Кількість питань в тесті: 20 Далі
Kahoot https://kahoot.com	 K!Premium Home Discover Kahoots Reports Groups Upgrade now Create Булінг у школі. Перегляньте відео. 0 favorites 2 plays 6 players Play Edit Questions (6) 1 - Quiz Скільки відсотків дітей стикалися з булінгом в школі? 2 - True or False 40% дітей нікому не розповідають про знущання 3 - True or False Діти, що страждають від булінгу у 2 рази більше схильні до суїциду? Show answers

Продовження додатка А

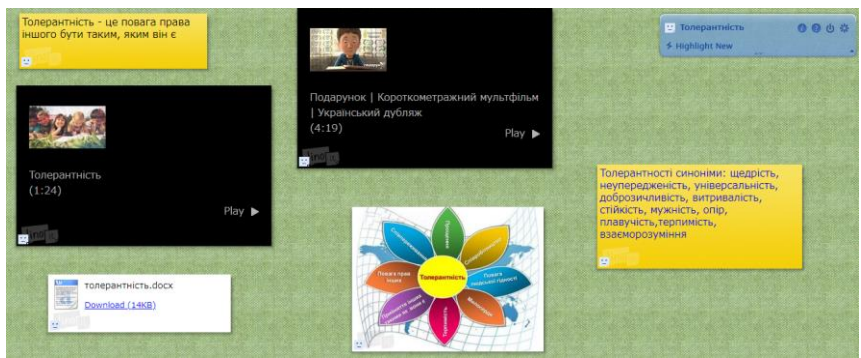
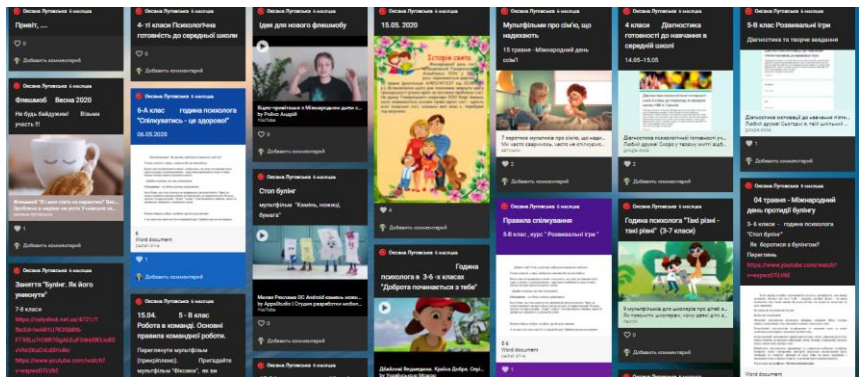
Приклади виконаних завдань Модуля 2 “Розвивальна робота засобами Інтернету”.

Online Test Pad https://onlinetestpad.com/ua	Онлайн кроссворд "Профорієнтація" ПО ГОРИЗОНТАЛІ 1. Він з комп'ютером на ТІ, Розумніших не знайти, Віртуальний творить міст Диво-майстер 4. Безстрашний герой, що завжди на посту, він чує біду і вогонь за версту. 5. Фабрика ілюзій, де митці і професіонали створюють історії. 6. Він і Вовк і Дід Мороз, веселить усіх до сміху, він і Вчитель, Машиніст, а тому, що він... ПО ВЕРТИКАЛІ 1. Золоті у нього руки: Робить зачіски й перуки, Підстриже і пофарбує, Гарний настрій подарує 2. Всім відомо, що давно Люди винайшли кіно, Слід вам знати, що тепер, Головний там... 3. Підберу я модну шапку, стиль костюма підберу, та зніміть скоріш цю тряпку, знаю я - що говорю! Завершити														
Study Stack https://www.studystack.com/	 Search » All » Unfinished » Бурінг ★ 1 Класифікація видів булінгу Hide All Show All Shuffle Help <table border="1"> <thead> <tr> <th>Question</th> <th>Answer</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Образливі прізвиська та коментарі, погрози, залякування, глузування, нецензурні слова.</td> <td>show</td> </tr> <tr> <td>Бійки, удари, підніжки, нанесення тілесних ушкоджень, стусани, штовхання.</td> <td>show</td> </tr> <tr> <td>Ізоляція, ігнорування, пліткування, публічні приниження, недопускання до ігор, вечірок.</td> <td>show</td> </tr> <tr> <td>Поширення образливих фото та відео в соцмережах, дзвінки та повідомлення з погрозами.</td> <td>show</td> </tr> <tr> <td>Крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей.</td> <td>show</td> </tr> <tr> <td>Принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, сексуальні погрози, жарти, поширення образливих чуток</td> <td>show</td> </tr> </tbody> </table>	Question	Answer	Образливі прізвиська та коментарі, погрози, залякування, глузування, нецензурні слова.	show	Бійки, удари, підніжки, нанесення тілесних ушкоджень, стусани, штовхання.	show	Ізоляція, ігнорування, пліткування, публічні приниження, недопускання до ігор, вечірок.	show	Поширення образливих фото та відео в соцмережах, дзвінки та повідомлення з погрозами.	show	Крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей.	show	Принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, сексуальні погрози, жарти, поширення образливих чуток	show
Question	Answer														
Образливі прізвиська та коментарі, погрози, залякування, глузування, нецензурні слова.	show														
Бійки, удари, підніжки, нанесення тілесних ушкоджень, стусани, штовхання.	show														
Ізоляція, ігнорування, пліткування, публічні приниження, недопускання до ігор, вечірок.	show														
Поширення образливих фото та відео в соцмережах, дзвінки та повідомлення з погрозами.	show														
Крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей.	show														
Принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, сексуальні погрози, жарти, поширення образливих чуток	show														

	Play Hungry Bug Question: Як називають учасників булінгу? Answer: 🍌 Кібербулінг 👉 Булер, жертва, свідки 🍇 Утиск, дискримінацію, цькування та інші види насилля
LearningApps (https://learningapps.org)	
Jigsawplanet https://www.jigsawplanet.com/	
Rebus1 http://rebus1.com	

Продовження додатка А

Приклади виконаних завдань Модуля 3 “Використання інтернет-сервісів у просвітницькій та профілактичній роботі соціального педагога”.

Padlet https://uk.padlet.com/	
Lino.it https://en.linoit.com/	
Thinglink https://www.thinglink.com/	

Flipsnack

<https://www.flipsnack.com/>

Продовження додатка А

Приклади виконаних завдань Модуля 4 “Візуалізація результатів роботи соціального педагога за допомогою онлайн-ресурсів”.

Infogr.am https://infogram.com/	
Canva https://www.canva.com/	

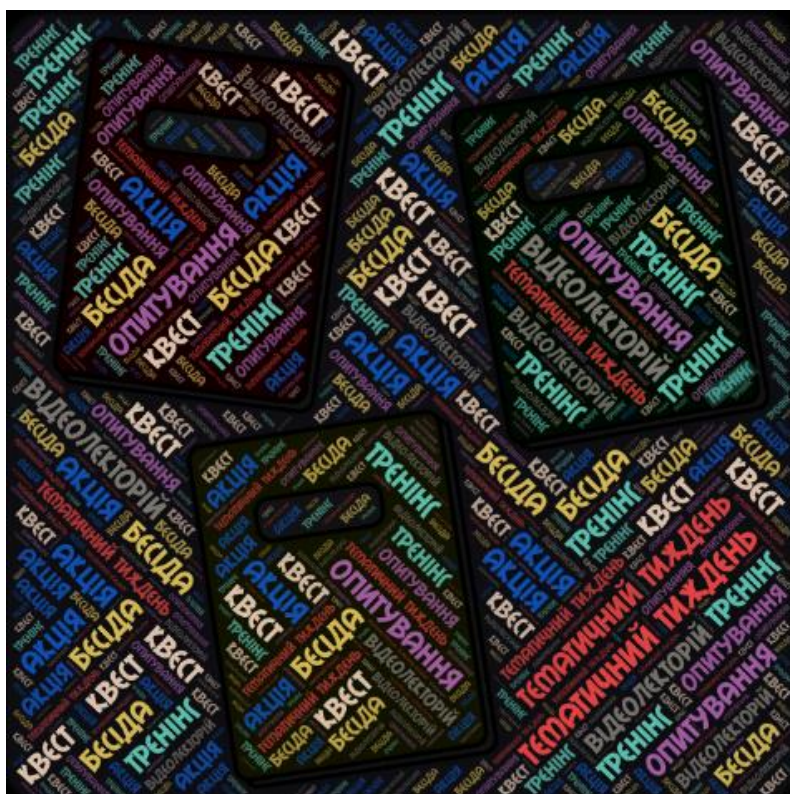
Coggle

(<https://coggle.it/>)

Wordart

<https://wordart.com/>

Додаток Б

Тестування до 1 модуля

1. Які є типи запитань в режимі конструктора форм? Виберіть усі правильні відповіді.

а) з короткими відповідями	г) прапорці
б) з варіантами відповіді	д) дата
в) упорядкування	е) малюнок
2. Як отримати доступ до статистики відповідей?

а) у режимі конструктора форми перейти до вкладки “Запитання” угорі сторінки	б) у режимі конструктора форми перейти до вкладки “Відповіді” угорі сторінки
в) у режимі конструктора форми натиснути праворуч угорі кнопку “Надіслати”	
3. Які є способи надіслати респондентам Google форму для заповнення? Виберіть усі правильні відповіді.

а) через електронну пошту	в) через Google Диск
б) через посилання	г) через месенджер
4. Kahoot - це платформа для:

а) відеодзвінків	в) створення вікторин, ігор
б) дистанційного навчання	г) створення сайтів
5. Чи можна за допомогою сервісу Kahoot провести голосування:

а) так	б) ні
--------	-------
6. Які розділи є у верхній частині інтерфейсу сервісу Online Test Pad? Обрати всі правильні відповіді.

а) тести	г) бесіди
б) опитування	д) діалоги
в) кросворди	е) логічні ігри
8. Які форми тестів в Online Test Pad можна використовувати для роботи соціальних педагогів? Обрати всі правильні відповіді.

а) особистісні	в) логічні
б) психологічні	г) прості оглядові

Тестування до 2 модуля

1. Які види завдань в Online Test Pad можна використовувати в розвивальній роботі соціального педагога? Обрати всі правильні відповіді.

а) діалоги	в) сканворди
б) тести	г) український інтерфейс програми
2. Для чого в конструкторі Online Test Pad є пункт “Офіс”?

а) довідкова інформація	в) статистика створених завдань
б) результати	г) загальна інформація
3. Study Stack - це...

а) форма для опитування	в) конструктор створення ігор
б) конструктор сайтів	г) додаток Google
4. Різні форми завдань в Study Stack створюються:

а) автоматично при початковому введенні питань	
--	--

Продовження додатка Б

- б) потрібно вручну вводити питання для кожної форми завдань
- в) можна використати наявні завдання
- 5. Меню сайту LearningApps має такі команди:
 - а) перегляд вправ, реєстрація, посилання
 - б) реєстрація, створення вправ, зворотній зв'язок
 - в) перегляд вправ, створення вправ, реєстрація
- 6. Чи можна вбудувати створені в LearningApps завдання у свій сайт?
 - а) так
 - б) ні
- 7. Ребуси можна створити в програмі:
 - а) Study Stack
 - б) LearningApps
 - в) Jigsawplanet
 - г) Rebus1
- 8. За допомогою сервісу Jigsawplanet можна створити ...
 - а) слайд-шоу
 - б) відеоролик
 - г) рекламу
 - в) пазл

Тестування до 3 модуля

- 1. Чи потрібна реєстрація, щоб розпочати роботу в сервісі Padlet?
 - а) так
 - б) ні
- 2. Виберіть усі правильні відповіді. Створену дошку можна:
 - а) розмістити в соціальних мережах (Facebook, Twitter, Google+ та ін.)
 - б) зберегти як електронний документ у форматах .pdf, .xlsx, .csv
 - в) перейти на RSS-канал цієї сторінки
 - г) надіслати електронною поштою
 - д) вбудувати на веб-сторінку власного сайту або блогу
- 3. На яких мовах доступний сервіс Linoit? Виберіть усі правильні відповіді:
 - а) японська, китайська
 - б) українська, англійська
 - в) корейська, російська
 - г) англійська, корейська
- 4. Як називають даний сервіс? Оберіть правильні відповіді.
 - а) нотатник
 - б) електронна дошка
 - в) мультимедійна дошка
 - г) онлайн дошка
- 5. Чи можна налаштувати спільний доступ в сервісах Padlet і Linoit?
 - а) так
 - б) ні
- 6. Як по-іншому називають, створені інтерактивні плакати в сервісі Thinglink?
 - а) мультимедійний плакат
 - б) «живий» плакат
 - в) графічний плакат
 - д) веб плакат
- 7. Flipsnack – це сервіс для створення
 - а) сайту
 - б) фотокниги
 - в) електронної книги
 - д) тестів
- 8. Які сервіси доцільно використовувати у просвітницькій та профілактичній роботі? Виберіть усі правильні відповіді.
 - а) Flipsnack
 - б) Thinglink
 - в) Padlet і Linoit
 - д) Classroom

Тестування до 4 модуля

1. Скільки сервісів ви опрацювали у 4 модулі ?
 - а) 3
 - б) 4
 - в) 2
 - г) 5
2. Виберіть усі правильні відповіді. У сервісі Infogr.am можна створити
 - а) інфографіку
 - б) презентацію
 - в) буклет
 - г) логотип
 - д) інтерактивну книгу
3. Для чого використовується сервіс Canva? Виберіть усі правильні відповіді
 - а) для малювання
 - б) для створення інфографіки
 - в) для створення логотипу, буклету
 - г) для інтерактивної презентації
4. Шаблони у сервісах Infogr.am та Canva можна використовувати
 - а) повністю безкоштовно
 - б) всі платно
 - в) частково безкоштовно
 - г) безкоштовно пробний період
5. У якому сервісі можна створити ментальну карту?
 - а) Canva
 - б) Infogr.am
 - в) Cooggle
 - г) Word Art
6. Як по-іншому називають ментальні карти?
 - а) мапа думок, пам'яті
 - б) асоціативна карта
 - в) карта розуму
 - д) ментальна мапа
7. Word Art – це сервіс для створення
 - а) візитівки
 - б) хмари слів
 - в) електронної книги
 - д) тестів
8. Чи цікавим був модуль для вас?
 - а) Так
 - б) Ні